

Silvi-kulturní management, aneb jak vybudovat stabilní, ekologické, odolné a hodnotné porosty

Lesní ekosystémy v Evropě sehrávají celou řadu podstatných rolí. Zajišťují produkci dřeva (dřevní biomasy), spolupodílí se na ochraně přírody, zachování vodních zdrojů, omezení eroze nebo například rekreaci.

Vysoká poptávka po obnovitelném zdroji učinila ze stávajících hospodářských velmi přetížený systém. Na úkor ostatních funkcí byla v posledních 150 letech v lesích mírného podnebného pásma akcentována především jejich produkční stránka, a tento model umožnil rozšíření listnatých lesů daleko za horizonty jejich původního rozšíření.

To učinilo tyto porosty náchylnější k nemocem, houbovým nákazám, znečištěnému ovzduší, prosychání / vymrzání. Současně s tím se ale stále výrazněji objevují požadavky na udržitelný způsob hospodaření, na systém, který bude zajišťovat nejen produkční schopnosti, ale také chránit biodiverzitu.

Využitelné výstupy:

Stejně tak jako se liší způsoby hospodaření v lesích, liší se i jednotlivé lesy od sebe. Rozdílnost vychází z více než stoleté tradice lesnického hospodaření, a tím i z různých kulturních, ekonomických a sociálních podmínek. V relativně krátké vzdálenosti tak můžeme snadno narazit na jeden typ lesa, obhospodařovaný dvěma zcela odlišnými způsoby.

Některé země (Dánsko, Irsko, Nizozemí) jsou lesy pokryty méně než z 10 %. V jiných zemích (Polsko, Litva, Slovensko), přesahuje povrch lesů 40 %. Rozdílné je i složení lesů – zatímco na severu Evropy (například Polsko) je až 60 % lesů jehličnatých, Rumunsku dominují lesy listnaté, opadavé (70 %).

Současný výskyt jehličnatých lesů je diktován spíše hospodářskými zájmy, než jejich ekologickým rozšířením. S tím souvisí ale i výskyt nadvázaných lesních druhů živočichů a rostlin. Výskyt těchto druhů v Evropě je tak dnes určován stávajícím způsobem hospodaření, než přírodními faktory.

Největší podíl uměle vysazovaných jehličnanů je v Rakousku, kde smrky rostou mimo svůj přirozený areál na 350 000 hektarech, tedy 25% rozlohy země. Podobná situace panuje i v Čechách, kde na smrk narazíme na 15 -25 % rozlohy státu.

Management udržitelného lesního hospodaření bude usilovat stejnou měrou o zajištění příjmů do sektorů lesnického podnikání (zajištění zásobování obnovitelnými zdroji pro dřevozpracující průmysl) a také zajišťovat služby pro lidi.

Je předpokládáno, že management, který by byl zaměřen na zvýšení druhové diverzity bude současně fungovat stejně dobře, pokud jde o zvyšování stability lesních ekosystémů, a snižování případných rizik vyplývajících z nedostatečné stability lesů) náchylnost parazitům, houbovým onemocněním, polomy).

Autor současně razí pojem „multi-funkčnosti“ lesních porostů, které by mohlo být dosaženo správně orientovaným managementem hospodaření (tj. tím, který by nepreferoval jen produkční vlastnosti lesních porostů). Multi-funkční lesní porosty mají tendenci chovat se v kritických podmínkách méně náhodně (respektive, jejich odpověď podléhá méně proměnlivým).

Smíšené lesy se ukazují být jako více odolné vůči nejrůznějším negativním vlivům, než jednodruhové, monokulturní porosty. Jednotlivé druhy (v mixu na stanovišti) ovlivňují podmínky pro růst v celém svém okolí, ať už přes vlastní kořenový systém, kvalitu opadu, zásobami živin, přes úložiště uhlíku či ovlivňováním půdní kyselosti.

Grafické přílohy: [les1.jpg](#) [1]

 [les2.jpg](#) [2]

 [les3.jpg](#) [3]

Zdroj: Spiecker H. 2003: Silvicultural management in maintaining biodiversity and resistance of forests in Europe—temperate zone. *Journal of Environmental Management* 67: 55-65.

Zadal: Radomír Dohnal

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/silvi-kulturni-management-aneb-jak-vybudovat-stabilni-ekologicke-odolne-hodnotne-porosty>

Odkazy:

[1] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/les1_0.jpg

[2] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/les2_0.jpg

[3] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/les3_0.jpg